

Událost a „dekonstrukce“ jejího „modelu“

Nebudu nyní přesně užívat slova „dekonstrukce“ v derridovském smyslu, ale ve smyslu, který je bližší intuitivnímu chápání tohoto neologismu: dekonstruovat můžeme jen to, co bylo konstruováno, ale zároveň to konstruované nechceme „destruovat“. V tomto jednodušším smyslu např. nemůžeme dekonstruovat žádnou skutečnou „událost“ jako celek, ale pouze myšlenkovou (modelovou) konstrukci (přesněji: míněný korelát, tedy intencionální „ne-předmět“, protože model „události“ nemůžeme „konstruovat“ jako intencionální předmět v tradičním smyslu). Slova „dekonstrukce“ tu budeme užívat pro kritickou reflexi každého našeho vlastního pokusu o modelování „události“, abychom vždycky po každém kroku mohli pečlivě přezkoumat, zda jsme při onom modelování někde nesklouzli do starých, zaběhaných „metafyzických“ kolejí, tj. zda „složky“ či „součásti“, které jsme jakoby „rozpoznali“ při oné dekonstrukci, nemají charakter intencionálních „předmětů“, aniž bychom to hned postřehli (neboť se setrvačností myšlenkových návyků, jaké se formovaly po staletí a tisíciletí, musíme vždycky velmi vážně počítat a mít se před nimi vysoce kriticky na pozoru). „Dekonstrukci“ budeme tedy považovat za užitečnou pracovní metodu, tj. jednu z metod, jichž můžeme a budeme používat. Na první pohled je zřejmé, že to je jedna z metod, jichž užívá reflexe, takže cílem jejího užití je vlastně podrobovat některé jiné, mnohem zaběhanější metody reflexe jakési dodatečné reflexi, jakési „super-reflexi“. Předpona „super“ ovšem nesmí znamenat nějakou nadřazenost, a to zejména proto, že jde (a půjde) vždy o metodu tentativní, zkusnou, předem nevypočitatelnou a detailně neprojektovatelnou, držící se jen několika obecných „zásad“, z nichž na prvním místě je nutno jmenovat pochybování o tom, zda jsme se už dostatečně vyvázali ze zaběhaného otročení zpředměťujícím tendencím našeho (evropského) způsobu myšlení.

(Písek, 060520-2.)